

TÁRSASÁGI HÍREK

A MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNETI TÁRSASÁG 1985. NOVEMBER 19-I KÖZGYŰLÉSE

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1985. november 19-én tartotta tisztújító közgyűlését.

A közgyűlés ünnepi előadója Kenyeres Zoltán volt, aki *Lukács György és a magyar irodalom* címmel emlékezett meg a nagy tudósról, a Társaság egykori elnökéről.

Ezt követte Pálmai Kálmán főtktkári beszámolója:

A MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNETI TÁRSASÁG MUNKÁJÁRÓL (1981–1985)

Az eltelt öt esztendőben Társaságunk igyekezett munkáját a nehezebbé vált körülmények között is céljaihoz és rendeltetéséhez híven végezni. A nehezebbé vált körülmények nemcsak anyagi vonzatúak, hanem abból a nemkívánatos helyzetből is származnak, amelyben szaktudományunk van. Nem panaszkodni akarok. De tény, hogy századunk utolsó éveiben a műszaki és a természettudományok, a technika, valamint a közgazdaság-tudomány fejlesztése került szükségyszerűen előtérbe, s a társadalomtudományok közül azok, amelyek művelése a társadalmi fejlődés szempontjából az előtérben áll, mint pl. a szociológia, a pszichológia és részben a történettudomány. Az irodalomtörténet iránt csökkent a közérdeklődés, s ez a tény főként a Budapestten tartott havi felolvasó-ülések közepes vagy gyenge látogatottságában mutatkozott meg. Bizonyára nemcsak az ún. objektív okok játszottak közre ebben, hanem a vezetőség munkájának fogyatékoságai is — amelyekre majd kitérek —, meg az irodalom s a vele kapcsolatos gondolkodás — kritikában, irodalomtörténetben — észlelhető változásai. Nem fejtegetném tovább ezt a bonyolult kérdéskört, csak még annyit jegyzek meg, hogy az irodalomtörténetnek a szellemi életben jelenleg tapasztalható kissé periférikus helyzetéhez

e diszciplinának a középiskolai, főként a gimnáziumi oktatásból való lényegi kiszorulása is hozzájárult. Remélni szeretném, hogy ez az állapot csak ideiglenes, s eljön az idő, amikor a tudományok jobb s méltóbb megismerésének igénye újra jelentkezni fog. Mindezek, más egyebek mellett, befolyásolták természetesen Társaságunk tevékenységét, s e tevékenység hatásrendszerét is.

Az utolsó öt évben súlyos és fájdalmas veszteségek érték sorainkat. 34 tagtársunk halálhírére kellett tudomásul vennünk. Meghalt Belia György, Benkő Ákos, Béládi Miklós, Bod Andor, Csanád Vilmosné Sugár Edit, Cs. Nagy István, D. Szemző Piroska, Elbert János, Gál István, Gergely Gergely, Gergely Pál, Gyergyai Albert, Jékely Zoltán Joós Ferenc, Julow Viktor, K. Nagy Magda, Koltay-Kastner Jenő, Komor Ilona, Kovács Endre, Kovács Kálmán, László Zsigmond, Lontay László, Madácsy László, Makay Gusztáv, Merényi Oszkár, Mezey László, Oltványi Ambrus, Sáfrán Györgyi, Sipka Sándor, Szabó Gyula, Szabolcsi Éva, Szobotka Tibor, Tóth Dezső, Végh György.

Társaságunk szűkebb vezetőségét, valamint az Irodalomtörténet szerkesztőségét is súlyos veszteség érte, kiváló, felejtetetlen munkatársunk, Bárdos Sándorné, Livia elhunytával. Halottaink emlékét műveik és szívünk őrzi. Kérem egyperces csönddel tisztelegjünk előttük.

Beszámolómban először a vándorgyűlésekről szeretnék szólni. Az elmúlt időszakban 10 vándorgyűlést tartottunk, felelősséggel mondhatom: nagy sikerrel. Ezek közül hat születési és halálozási évfordulókhoz kötődött, négy pedig más témakör megtárgyalására vállalkozott. Vándorgyűléseinket minden alkalommal az illetékes megyei vagy városi vezetéssel, a TIT szervezetekkel, s a helyszíntől függően az ott működő felsőoktatási intézménnyel együtt rendeztük meg.

1981-ben Kaposvárott a 100 éve született *Riedl Frigyesre* emlékezünk, majd az ő életművéhez kapcsolódóan az irodalomtudomány és irodalomoktatás összefüggéseiről, az Arany-kép történeti változásairól, s ugyanennek az iskolai tankönyvekben való megjelenéséről beszéltünk. Utolsó témakörünk világirodalmi kitekintést nyújtott a XX. századi regényről. Részvételi létszám: 80 fő.

1981 őszén az MTA Nyelv és Irodalomtudományok Osztályával, a Magyar Nyelvtudományi Társasággal együtt tudományos ülésszak rendezésében vettünk részt Sátoraljaújhelyen *Kazinczy Ferenc* halálának 150. évfordulója alkalmából.

Az ülésszakon az irodalomtörténészek, nyelvészek mellett történészek, művészettörténészek, sőt könyvművész és színháztörténész is szerepelt a népes előadógárda soraiban. Részvételi létszám: 112 fő.

1982 áprilisában Orosháza volt vándorgyűlésünk színhelye. Fő témánk *A Viharsarok irodalma, népe, társadalma* címet viselte. Ennek

megfelelően történettudós beszélt a Viharsarok agrárszocialista mozgalmairól, hagyományairól, előadás hangzott el Orosháza társadalmának fő vonásairól a századfordulótól a felszabadulásig, továbbá az irodalmi szociográfia és az önéletrajz problémáiról, valamint Darvas Józsefről, és felkért hozzászólók széleskörűen egészítették ki az alaptémákat. Záróprogramként világirodalmi összefüggésekben a pikareszkről folyt kerekasztal-beszélgetés hét szakember részvételével. Részvételi létszám: 100 fő.

1982 őszén *Arany János halálának 150. évfordulóján* Nagykörösön rendeztük vándorgyűlésünket, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályával, a TIT Országos Irodalmi Választmányával, s a helyi Arany János Társasággal közösen. Az Arany-életművet közvetlenül elemző előadások mellett szó volt Arany és a Nyugat, valamint Arany és a mai magyar líra kapcsolatáról is. A programot a Goethe évhez kötődő előadások zárták. A résztvevők száma: 102 fő.

1983 tavaszán két vándorgyűlési jellegű tudományos ülésszak zajlott le Szegeden. Április 15-én a *100 éve született Juhász Gyulára*, 16-án a *100 éve született Nagy Lajosra* emlékeztünk, mindkét alkalommal sokoldalú, árnyalt összefüggésben idézve életművüket. A világirodalmi téma ez esetben a 20. századi drámáról szólt. Részvételi létszám: 122 fő.

1983 októberében Pécsen ugyancsak az MTA első osztályával, a TIT Országos Irodalmi Választmányával közösen *Babits Mihály születésének 100. évfordulója* adott alkalmat a vándorgyűlésre. A témakörök szinte az egész hatalmas életművet felölelték: a lírikusról, a prózaíróról, az esszéíróról, az irodalomtörténészről, a gondolkodóról, az irodalomszervezőről egyaránt hangzottak el előadások. Részvételi létszám: 184 fő.

- 1984 májusában Zalaegerszeg adott otthont vándorgyűlésünknek. Ezúttal a magyar régiség felé fordítottuk figyelmünket. Az első napon a *Régi magyar asszonyok, régi magyar műveltség* témakörét bontották ki előadóink, majd *irodalmunk és önismeretünk századairól, régi irodalmunk és a mai magyar közgondolkodás kérdéseiről, s Zala megye múlt század eleji irodalmi életéről és hagyományairól* szóltak előadóink. Végül világirodalmi témaként az *Arthur-legenda* francia, angol és német változatait vizsgálták a szakemberek. A létszám: 95 fő volt.

1984 évi őszi vándorgyűlésünket az Akadémia első osztályával, a Magyar Írók szövetségével, valamint a helyi Radnóti Emlékbizottsággal és Irodalmi Társasággal közösen Győrött rendeztük, *Radnóti Miklós* születésének 75. évfordulója alkalmából és tiszteletére. A vándorgyűlésen igen széleskörűen, az átfogó elemzéstől az érzékeny versértelmezésig, Radnóti prózai írásainak vizsgálatáig, a 20. századi líra újító törekvéseitől az avantgarde és klasszicizmus értelmezéséig az életművel együtt alakuló magyar és világirodalmi összefüggé-

sekre egyaránt rámutattak az előadók. Az Abda határában álló emlékmű megkoszorúzásán egy Jugoszláviából érkezett íróküldöttség is részt vett. Résztvételi létszám: 143 fő.

Elérkeztünk 1985-höz. Ebben a most lassan leforgó évben tavaszi vándorgyűlésünket *Kosztolányi Dezső* születésének 100. évfordulója alkalmából a Magyar Nyelvtudományi Társasággal s a Bessenyei György Tanárképző Főiskolával közösen Nyíregyházán rendeztük meg. A két Társaság előadói 20. századi irodalmunk e talán legsokoldalúbb költőjének és nyelvművészeinek, prózaírójának és nyelvművelőjének, műfordítójának életművét a maga roppant gazdagságában igyekeztek feltárni. Társaságaink együttműködése igen eredményesnek, mindkét tudományágra nézve haszonnal járónak, gyümölcsözőnek bizonyult. A résztvevők száma 172 fő volt.

Végül a közelmúltban Egerben zajlott le a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 55. vándorgyűlése, amelyet ugyancsak a Magyar Nyelvtudományi Társasággal együtt rendeztünk a *felvilágosodás* tárgykörében. Az előadások a felvilágosodás és nemzet gondolatkörében a társadalomra és az irodalomra, valamint a nyelvre, stílusvizsgálatra, nyelvfilozófiára vonatkozó szakkérdéseket egyaránt érintettek, s mellettük sor került a kor művészettörténetét, zenéjét elemző előadásokra is. Így a divatos és helyes interdiszciplináritás jegyében a két Társaság együttműködése újra igen szerencsésnek bizonyult. Ha a téma megengedi, vagy éppen kívánja, Társaságaink elhatározták, hogy a vándorgyűlések közös rendezésével a jövőben is élni kívánnak. A résztvételi létszám: 147 fő.

Igyekeztünk gondoskodni a vándorgyűlések előadásainak publikálásáról is, ami szerencsésen alakult a nagykőrösi Arany és a győri Radnóti vándorgyűlés esetében. Az előbbit, a nagykőrösi Arany Múzeum és Arany János Társaság segítette önálló kiadványban megjelenéshez, a Radnóti-előadások pedig a TIT Országos Központjának támogatásával az Irodalomtörténeti Társaság kiadásában láttak napvilágot. Ez utóbbi kis kötetet Társaságunk minden tagjának, mintegy illetménykötetként, megküldtük, s a kiadvány könyvesboltban is kapható. Más vándorgyűléseink anyagából a különböző folyóiratokban jelentek meg egyes előadások, sokat közölt belőlük Társaságunk folyóirata, az *Irodalomtörténet* is.

A vándorgyűlésekkel kapcsolatban két adatot szeretnék még ismertetni. Az elmúlt öt esztendő tíz vándorgyűlésén a Társaság emlékkönyvében található aláírások szerint 1257-en vettek részt. Az előadók száma: 153 volt, köztük akadémikustól a különböző egyetemi és főiskolai fokozatok birtokosain túl, kiváló középiskolai tanárokig színes és gazdag volt a skála. Változó s szeszélyes érdeklődésű korunkban ezt az eredményt, úgy gondolom, szabad jónak minősíteni.

Felolvasó üléseinkről, amelyeket havonta ebben a teremben tartottunk, a látogatottságot illetően lényegesen kevesebb jót mondhatok, mint vándorgyűléseinkről. A dolog természeténél fogva ezeken a fővárosban élő érdeklődők vettek részt, főként irodalomtanárok, s ritkán — bár az ülésekre mindig felhívtuk a figyelmet — fiatalok, egyetemi hallgatók is. Nem szükséges minden felolvasó ülésről szólnom, amelyek témáit — s ugyanúgy a vándorgyűlésekét is — a Társaság vezetőségével együtt jelöltük ki. Most csak azok közül említek néhányat, amelyeket a középiskolai tanárok igényeinek figyelembevételével rendeztünk meg. Ezek a dolog természeténél fogva főképpen XX. századi magyar és külföldi írókat, jelenségeket tárgyaltak. Bécsy Tamás *Örkény István* drámáiról, Görömbei András *Sütő Andrásról*, Zappe László *A nagyregény feltűnése újabb prózánkban* címmel adott elő, *Jékely Zoltán* emlékülésünkön Lator László és Takáts Gyula szerepelt, *Ottlik Géza: Iskola a határon* című regényét Alexa Károly, Szávai János és Tandori Dezső elemezte, *Dsida Jenőről* Nemes Nagy Ágnes beszélt, s előadássorozatot rendeztünk *Fejezetek az újabb magyar líra poétikájából* címmel Alföldy Jenő és Koczkás Sándor előadásában. Világirodalmi szakosztályunk rendezésében olyan külföldi szerzőkről tájékoztattuk a hallgatóságot, akiket a középiskolai tanterv is valaminő mértékig a megismerendők között tart számon. Ezért működik Társaságunkban világirodalmi tagozat is. A témák közül megemlítem Király Gyula előadását *Bulgakovról, Dosztojevszkijről*, Spiró Györgyét *Krleža és Olbracht munkásságáról*, Magyar Miklósét *Albert Camus-ről* és Szentkuthy Miklósét *James Joyce-ről*. Ez és Szentkuthy második előadása *Bálint Sándor* okán igen nagy közönséget vonzott. Ennek oka azonban művelődéstörténeti gazdagságán túl elsősorban az illusztris előadó retorikus, reneszánsz egyéniségében keresendő s abban is rejlik. Felolvasó üléseink látogatottsága általában 20–25 fő, egy-két alkalommal ennél valamivel több volt. Itt jegyzem meg, hogy a felolvasó ülések látogatottságának nem kellő mértéke összefügg az időben egybeeső különböző más alkalmakkal, a tanárok erős elfoglaltságával, különóráival, a nyugodtnak éppen nem nevezhető iskolai élettel, noha a felolvasó ülések meghívóit nemcsak tagjaink, hanem a főváros valamennyi gimnáziumának szaktárgyi munkaközösség vezetője is megkapja. Elnökünk a Fővárosi Tanács illetékeseit is megkereste, segítségüket kérve ahhoz, természetesen csak figyelemfelhívó ajánlás formájában, hogy felolvasó üléseink hallgatóságának számát növelni lehessen, hiszen ezeket a tanári továbbképzés alkalmaként is fel lehet fogni. E figyelemfelhívás megtörtént, de hatástalan maradt. Szó ami szó, nem mindig sikerült megtalálni a legjobb megoldást az érdeklődés felkeltésére s a létszám növelésére. Nem tehetünk mást, mint hogy bízunk abban, hogy ez a helyzet nem romlik tovább, sőt — talán

majd az új vezetőség invenciózusabb, találékonyabb munkája következtében — javulni is fog.

Meg kell említenem néhány olyan alkalmat is, amelyek rendezésében és lényegi mondanivalójának kialakításában Társaságunknak is szerepe volt. Ilyen volt pl.: A *Károlyi-Biblia* hasonmás kiadásának ünnepi bemutatója Vizsolyban. *Bálint György* születésének 75. évfordulóján tudományos emlékülés közösen az Akadémiával, az Írószövetséggel s a Magyar Újságírók Szövetségével. Az Ókortudományi Társasággal közösen emlékeztünk *Vergilius* halálának 2000. évfordulójára; Kunszentmiklóson *Baksay Sándor* születésének 150. évfordulójára emlékeztünk; egyetemünk XX. századi magyar irodalomtörténeti tanszéke az Irodalomtudományi Intézzettel és Társaságunkkal közös rendezésben tisztelgett az akkor 80 éves *Illyés Gyula* életműve előtt. Szolnokon *Verseghy Ferencre* emlékeztünk 225. éves születése alkalmából; részt vettünk Kunhegyesen *Zsigmond Ferenc* születésének 100. évfordulóján; Dabason a *Gyóni Géza*-emlékülésen. Társrendezők voltunk *Az ember tragédiája* ősbemutatójának 100. évfordulója alkalmából rendezett országos ünnepségen, Budapesten, illetve Salgótarjánban. *Táncsics Mihály* halálának 100. évfordulóján a Magyar Történelmi Társulattal közös rendezésben kétnapos ülésen vettünk részt Tatán; részt vettünk Pécelen *Szemere Pál* születésének 200. évfordulóján tartott ülésszakon. A nemrégiben alakult Modern Filológiai Társasággal közösen rendezett *Shakespeare-tükör* könyvvitán Társaságunk is részt vett. Végül, de nem utolsósorban társrendezői minőségben vettünk részt az Akadémiával s az Írószövetséggel közösen a Budapesten rendezett *Babits* és *Kosztolányi* tudományos ülésszakokon.

Rendezvényeinkről hírt adott, illetve beszámolt a sajtó is, így a Népszabadság, a Magyar Nemzet, valamint az Élet és Irodalom. Figyelmükért e helyről is fogadják őszinte köszönetünket. Ugyanezt mondhatjuk a vidéki, helyi sajtó közleményeivel kapcsolatban is.

Más természetű kötelezettségeink sorában az elmúlt 5 évben 48 költő, író, irodalomtörténész, kritikus sírját, emléktábláját koszorúztuk meg Budapesten. Engedjék meg, hogy e kegyeleti aktusok közül egyet kiemelhessek: Arany János halálának 100. évfordulója alkalmából sírjánál a koszorúzási ünnepséget egyedül a Magyar Irodalomtörténeti Társaság rendezte.

1980-ban tartott közgyűlésünkön jelentettük be, hogy a Társaságunk *Toldy Ferenc Emlékérmet* kíván alapítani. Az emlékérmét jelentős tudományos eredményt elért irodalomtörténészek s a tudomány új eredményeit ismerő s azokat az iskolai oktatásban is felhasználó tanárok nyerhetik el. A plakett, amely „a magyar irodalomtörténetírás atyját”, Toldy Ferencet ábrázolja, Konyorcsik János Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. Az emlékérem évente egy-

szer adományozható. Első alkalommal 1981-ben, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság fennállásának 70. évfordulóján ítélte oda az emlékérmet a Társaság vezetősége. Első alkalommal a jubileumra tekintettel hárman, *Bán Imre*, *Mohácsy Károly* és *Orosz László* tagtársaink részesültek e kitüntetésben. 1982-ben egy tagtársunk, *Martinkó András*, 1983-ban kettő, *Baránszky Jób László* és *Stoll Béla* kapta meg az emlékérmet. Ekkor határoztunk úgy, hogy ezután minden alkalommal egy tudós kutató s egy kiemelkedő tanár kaphassa meg munkássága alapján e kitüntetést. Így legutóbb, tehát tavaly, 1984-ben *Nagy Miklós* és *Kontra Györgyné* tagtársaink vehették át a Társaság elnökétől ezt a kitüntetést. Gyakorlattá vált, hogy az éremátadó decemberi ünnepi ülésen egy-egy jeles irodalomtörténetesről vagy az egyetemes magyar művelődés egy nagy alakjáról hangozzék el előadás. Ettől csak az első alkalommal tértünk el, amikor a 70 éves Magyar Irodalomtörténeti Társaság történetét Sipos Lajos tagtársunk ismertette, ugyanakkor Nagy Miklós *Komlós Aladár*ról beszélt, 1982-ben *Kodály és a régi magyar műveltség* címen Tarnóc Márton adott elő, 1983-ban Kovács Sándor Iván *Négyesy László*ról, 1984-ben Weber Antal *Bóka László*ról emlékezett meg. A Toldy-emlékérem átadásáról minden alkalommal a sajtó is hírt adott.

Jelentem a Közgyűlésnek, hogy az elmúlt 5 évben két alapítvány díjainak odaítélésében kapott Társaságunk szerepet: a Dumitrás Mihály-alapította *Darvas József-emlékérem* az egyik, s a XIX. század kutatói számára — Oltványi Ambrus kívánságára — alapított *Oltványi jutalomdíj* a másik.

1982-től kezdve Társaságunk minden évben a sajtó útján *pályázatot hirdetett* helytörténeti irodalmi tradíciókat feldolgozó tanulmányok írására. A helytörténeti témák mellett önálló kutatáson alapuló műelemzések is szerepeltek. Célunk az volt, hogy az irodalomtudomány iránt érdeklődő tanárok, levéltárosok, könyvtárosok egyéni kutatók munkalehetőséghez jussanak s irodalomtörténetünket gazdagítsák. A dolgozatok közül néhányat az Irodalomtörténet vagy más folyóirat jelentetett meg, más pályaműveket pedig mi ajánlottunk folyóirati közlésre, illetve önálló kötetként való megjelenésre. A nyertesek nevét az Irodalomtörténet minden évben ismertette. 1981-től 1984-ig bezárólag 95 pályaművet bíráltunk el. A pályázat eredményhirdetésére mindig a Toldy Ferenc-emlékérem átadásával együtt, a decemberi ünnepi ülés keretében került sor.

Nemzetközi kapcsolatainkról, röviden. Gondozásunkba tartozott a AILC, — a Nemzetközi Összehasonlító Irodalomtudományi Társaság —, az AISLI, — a Nemzetközi Olasznyelvi és Irodalomtudományi Társaság, valamint a Goethe Társaság. E három szervezet gondozását a Modern Filológiai Társaság megalakulásakor

annak adtuk át. Így csak a Nemzetközi Lenau Társasággal kapcsolatos részben tartalmi, részben szervezeti kérdések tartoznak hozzánk. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság ugyanis megalakulása óta, 21 éve kollektív tagja a NLT-nak. A különböző országokban, köztük eddig három alkalommal hazánkban rendezett évi ülésszakokon nemcsak megfelelő összetételű magyar küldöttség vett részt, hanem minden alkalommal magyar szakemberek is tartottak szép sikerű előadásokat. Lenau-Társasági tagságunkhoz az osztrák—magyar immár hagyományos jó szakmai kapcsolatokon kívül nem elhanyagolható művelődéspolitikai érdekek is fűznek bennünket.

Néhány szót az *Irodalomtörténet* című folyóiratról. A szerkesztőség igyekezett s a jövőben is igyekezni fog a folyóiratot a kutatók, irodalomtanárok, könyvtárosok, szerkesztők igényei figyelembevételével szerkeszteni. Egy korábbi kérdőíves felmérés adatai szerint az Irodalomtörténet valóban segíti az iskolai munkát, az órára, a szakköri foglalkozásra való készülést, könyvtárosok esetében a tájékoztatást. Rovatai közül kedvelt a Szemle, a Tanulmány, valamint a Fórum, s népszerű lett Az oktatás műhelyéből című rovat elsősorban az irodalomtanárok körében. A folyóirat továbbra is főként XX. századi jelenségekkel, irodalomtörténeti kérdésekkel foglalkozik, de mint eddig, ezután is helyt ad régebbi korok, szerzők, személyek, irodalomtörténeti problémák vizsgálatának. Továbbra is nagy gondot okoz mind a szerkesztőknek, mind a szerzőknek, s persze az olvasóknak is a lassú, akadozó, bizonytalan megjelenés, a késés. Az impresszumban mindig megtalálható, mikor adta le a szerkesztőség a kéziratot a nyomdának. A többiről a szerkesztők nem tehetnek. Az Akadémiai Kiadó gondjai közepette is igyekszik e rossz helyzetet változtatni. Jelenleg is sajnos még csak az 1985. évi 1. szám került forgalomba. Itt kell bejelentenem, egy a folyóiratot érintő személyi változást. A főszerkesztő, Nagy Péter akadémikus hosszabb időre külföldre távozott mint UNESCO-nagykövet. A folyóirat főszerkesztője ő maradt, a felelős szerkesztő azonban Kovács Sándor Iván lett. [Megbízatásáról Kovács Sándor Iván 1986. március 8-án lemondott. — A szerk.]

Társaságunk taglétszáma az eltelt öt évben 151 fővel gyarapodott. Sajnos nem helyeztünk kellő súlyt a taglétszám növelésére. Az önkéntes belépésre számítottunk, de ezt az önkéntességet — annak sérelme nélkül — nem támogattuk eléggé. Tervünk volt a legutóbbi időben az, hogy legsikerültebb budapesti felolvasó üléseink témáit az eredeti előadóval vidéki szellemi központokba is eljuttassuk. De ebben is megálltunk. Igaz, a takarékos idők nem kedveznek egy ilyen utazással, esetleg szállással is együtt járó „tájékozás” realitásának. A tanulság mindenképpen az, hogy szívósan keresni kell e célok megvalósításának útját-módját, nem elég a pusztá szándék, a belenyug-

vás, az ún. „objektív” körülményekbe. Örülünk szerény sikereinknek, de nem tettünk meg minden tőlünk telhetőt a Társaság további építése, szervezeti erősödése érdekében. Remélhetőleg a megválasztandó új vezetőség ebben is képes lesz többet elérni, mint a most leköszönő.

Még gazdálkodásunkról, ebbeli nehézségeinkről szeretnék szólni, csak az általános kérdéseket érintve. Igen megnehezítette, főként szervező munkánkat, a postai költségek erőteljes emelése, az 1983-ig kötött keretű kiküldetési, utazási költségek emelkedése, hasonlóképpen a nyomdai költségeké, amelyekre póthitelt sem kaptunk, valamint a papír, az írószer megdrágulása. De emelkednek a vándorgyűlések költségei is, magasak a terem béreleti díjak, s miután vándorgyűléseink munkaszüneti napokra esnek, nőtt a kifizetendő alkalmi bérek összege is.

Tagdíjat egyszer emeltünk az öt év alatt, összege jelenleg évi 70 forint. Nyugdíjasok az összeg felét fizetik. Az Irodalomtörténet előfizetési díját a nyomdai áremelkedések függvényében többször is emelni kellett. Szívesen jelentem viszont, hogy az ún. tagdíjmorál az utóbbi időben mérsékelten ugyan, de mégis javuló tendenciát mutat.

Mielőtt beszámolóm végére érnek, kisebb *módosítási javaslatot* terjeszték a tisztelt Közgyűlés elé.

1. Javasoljuk, hogy a tagjaink sorába belépő egyetemi és főiskolai hallgatók a tagsági díj felét, azaz: 35,— forintot fizessenek évente.

Javaslat az alapszabály módosítására:

2. Alapszabályunk szerint eddig a közgyűlés háromévenként hívandó össze. Miután az MTA ötévenként tartja tisztújító közgyűlését, Társaságunk is ehhez a rendhez igazodjék.

Ezekben kívántam előterjeszteni a lelépő vezetőség beszámolóját. Kérem, tegyék meg észrevételeiket, ezáltal is segítve a jobb munkát, amelynek célja és egyetlen értelme változatlan: irodalmunk és irodalomtörténetírásunk szolgálata. Ezt a szolgálatot ajánlom a megválasztandó új vezetőség szíves figyelmébe is.

*

A főtítkári beszámoló után Tolnai Gábor akadémikus, a Társaság elnöke a vezetőség nevében lemondott, és átadta az elnöklést Hajdú Péter akadémikusnak, az MTA I. Osztálya elnökének, aki megköszönte a vezetőség eddigi munkáját.

Következett az új választmány és a vezetőség megválasztása. A vezetőség által jelölt és a közgyűlés által elfogadott jelölő bizottság (Elnöke: Klaniczay Tibor, tagjai: Király István, Szabolcsi Miklós, Szalai Sándorné és Tarnai Andor) ismertette a választmányba javasoltakat. Ezután a közgyűlés titkos szavazással megválasztotta a Társaság választmányát, illetve a választmány a vezetőséget.

A választmány tagjai: Agárdi Péter, Baróti Dezső, Bata Imre, Bécsy Tamás, Benkő Loránd, Bíró Ferenc, Bitskey István, Bodnár György, Bókay Antal, Botka Ferenc, Czine Mihály, Csetri Lajos, Fenyő István, Forgács Anna, Görömbei András, Grezsa Ferenc, Gyürey Vera, E. Hajdu Marianna, Horváth Károly, Ilia Mihály, Illés László, Kabdebó Lóránt, Katona Béla, Kenyeres Zoltán, Kerényi Ferenc, Keresztury Dezső, Keserű Bálint, Király István, Klaniczay Tibor, Koczkás Sándor, R. Kocsis Rózsa, Komlovszki Tibor, Kontra Györgyné, Kovács Sándor Iván, Kulin Ferenc, Kulin Katalin, Lukácsy Sándor, Lőrinczy Huba, Margócsy István, Martinkó András, Mezei József, Mezei Márta, Mohácsy Károly, Nacsády József, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Németh G. Béla, Nyirő Lajos, K. Ónodi Irén, Orosz László, Paál Rózsa, Pálmai Kálmán, Péter László, Rónay László, Serey Éva, Sipos Lajos, Stoll Béla, Szabolcsi Miklós, Szederkényi Ervin, Szegedy-Maszák Mihály, Szigethy Gábor, Szigeti Lajos, Szijártó István, Szuromi Lajos, Tamás Anna, Tamás Attila, Tarnai Andor, Tarnóc Márton, Tolnai Gábor, Tverdota György, Cs. Varga István, Veres András, Wéber Antal.

A vezetőség tagjai: Elnök Keresztury Dezső, alelnökök: Czine Mihály, Wéber Antal, Pálmai Kálmán [tisztségéről 1986. január 8-án lemondott], főtitkár Kovács Sándor Iván, szakosztálytitkárok Nagy Miklós, Forgács Anna, Kulin Katalin, szervező titkár Csáky Edit [1986. március 1-én munkaviszonyát felmondta], vezetőségi tagok: Bécsy Tamás, Bíró Ferenc, Botka Ferenc, Grezsa Ferenc, Kenyeres Zoltán, Kerényi Ferenc, Király István, Komlovszki Tibor, Kontra Györgyné, Kovácsné Ónodi Irén, Lőrinczy Huba, Margócsy István, Orosz László, Rónay László, Sipos Lajos, Tamás Attila, Tarnóc Márton, Tolnai Gábor, Cs. Varga István.

*

Később a vezetőség tagjai közé választotta Kabdebó Lórántot, 1986. június 1-től a Társaság szervező titkára: Sántha Teréz.

*

ÜNNEPI ÜLÉS 1985. DECEMBER HÓ 13-ÁN

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1985. december 13-án ünnepi ülést tartott az ELTE Bölcsészettudományi Kara Tanácstermében.

A főtítkári megnyitó után Keresztury Dezső akadémikus mondott elnöki köszöntőt, majd Wéber Antal ismertette az irodalomtörténeti pályázat eredményét:

Második díjat kapott: Tóth László *A második világháború utáni hivatásos magyar színjátszás kezdetei Szlovákiában*, Kertész Tivadar: *Gárdos Alfréd (1872–1942)* című dolgozatáért; harmadik díjat kapott: N. Böhm Edit: *Verset — élőszóval. A verselőadó-művészet helyzete Magyarországon*, Fehér Márta (Budapest) *Pilinszky János: Trapéz és korlát. Ezüstkor, 1946*, Ötvös László (Kunmadaras) *Simándi Pál írói munkássága* című dolgozatáért.

A díjakat és a Toldy Ferenc-émlékermeket Keresztury Dezső elnök adta át.

A Toldy-érem 1985. évi jutalmazottjai: *Kulcsár Adorján* ny. középiskolai tanár (Budapest) és *Szalai Anna* irodalomtörténész, kritikus, a Szépirodalmi Könyvkiadó főszerkesztője.

*

Az Oltványi Ambrus-alapítvány díját *Imre László* (Debrecen) kapta. A díjat — már korábban — Németh G. Béla akadémikus adta át.

*

A Társaság ünnepi ülésén hangzott el a jelen számunkban közölt *Emlékezés Kerecsényi Dezsőre* című előadás.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat, főigazgatója
Műszaki szerkesztő: Sándor István

A kézirat a nyomdába érkezett: 1986. XII. 9. — Terjedelem: 11,2 (A/5 ív)
87.16219 Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat, Budapest

Felelős vezető: Hazai György